

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

13. juli 2023*

»Præjudiciel forelæggelse – kompetence vedrørende forældreansvar – forordning (EF) nr. 2201/2003 – artikel 10 og 15 – henvisning til en ret i en anden medlemsstat, der er bedre egnet til at behandle sagen – betingelser – ret i den medlemsstat, som barnet ulovligt er blevet fjernet til – Haagerkonventionen af 1980 – barnets bedste«

I sag C-87/22,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Landesgericht Korneuburg (den regionale domstol i Korneuburg, Østrig) ved afgørelse af 4. januar 2022, indgået til Domstolen den 9. februar 2022, i sagen

TT

mod

AK,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. Lycourgos, Domstolens præsident, K. Lenaerts, som fungerende dommer for Fjerde Afdeling, samt dommerne L.S. Rossi (refererende dommer), J.-C. Bonichot og O. Spineanu-Matei,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: kontorchef D. Dittert,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 12. januar 2023,

efter at der er afgivet indlæg af:

- TT ved advokátky Z. Gáliková og M. Hrabovská samt Rechtsanwálte P. Hajek og P. Rosenich,
- AK ved Rechtsanwálte S. Lenzhofer og L. Stelzer Páleníková,
- den slovakiske regering ved S. Ondrášiková og B. Ricziová, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

– Europa-Kommissionen ved H. Leupold og W. Wils, som befuldmægtigede,
og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 23. marts 2023,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 15 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT 2003, L 338, s. 1, berigtiget i EUT 2015, L 249, s. 30).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem TT, som er en slovakisk statsborger, der er bosiddende i Østrig, og AK, som er slovakisk statsborger, vedrørende forældremyndigheden over deres to fælles børn, der er bosiddende i Slovakiet sammen med sidstnævnte.

Retsforskrifter

Haagerkonventionen af 1980

- 3 Artikel 6 i konventionen om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser, indgået i Haag den 25. oktober 1980 (herefter »Haagerkonventionen af 1980«), har følgende ordlyd:
»Enhver kontraherende stat skal udpege en centralmyndighed til at udføre de opgaver, som efter konventionen pålægges sådanne myndigheder.«
- 4 Konventionens artikel 8, stk. 1, og artikel 8, stk. 3, litra f), er sålydende:
»Enhver person, institution eller anden myndighed, som gør gældende, at et barn er blevet bortført eller tilbageholdt i strid med forældremyndigheden, kan anmode enten centralmyndigheden i den stat, hvor barnet har bopæl, eller centralmyndigheden i enhver anden kontraherende stat om bistand til at sikre, at barnet tilbagegives.
[...]
Anmodningen kan ledsages af eller suppleres med:
[...]
f) en attest eller en erklæring, der er bekræftet af en centralmyndighed eller anden kompetent myndighed i den stat, hvor barnet har bopæl, eller af en kompetent person, vedrørende den pågældende stats lovgivning på området.«
- 5 Den nævnte konventions artikel 16 fastsætter:
»Efter at de judicielle eller administrative myndigh[ed]er i den kontraherende stat, hvortil barnet er blevet bortført, eller hvori det tilbageholdes, har fået meddelelse om, at der foreligger en ulovlig

bortførelse eller tilbageholdelse som angivet i artikel 3, kan de ikke træffe afgørelse i en sag om forældremyndigheden, før det er bestemt, at barnet ikke skal gives tilbage i medfør af denne konvention, eller medmindre en anmodning efter konventionen ikke indgives inden for en rimelig tid efter, at meddelelsen er modtaget.«

Forordning nr. 2201/2003

6 12., 13., 17. og 33. betragtning til forordning 2201/2003 er affattet på følgende måde:

»(12) De kompetenceregler, der fastsættes i denne forordning for sager vedrørende forældreansvar, er udformet under hensyntagen til barnets bedste og bygger navnlig på kriteriet om nærhed. Dette betyder, at kompetencen først og fremmest bør tilfalde retterne i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, undtagen i visse situationer, hvor barnets opholdssted ændres, eller hvor indehaverne af forældreansvar har aftalt andet.

(13) Af hensyn til barnets bedste åbner denne forordning mulighed for, at den kompetente ret undtagelsesvis og på visse betingelser kan henvise en sag til en ret i en anden medlemsstat, hvis denne anden ret er bedre egnet til at behandle sagen. Dog bør denne anden ret ikke i sådanne tilfælde kunne henvise sagen til en tredje ret.

[...]

(17) I tilfælde af ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn bør tilbagegivelsen af barnet bringes i stand uden opsættelse, og med henblik herpå bør Haagerkonventionen af [...] 1980 fortsat anvendes som suppleret af bestemmelserne i denne forordning, særlig artikel 11. Retterne i den medlemsstat, som barnet ulovligt er blevet fjernet til, eller hvor barnet ulovligt tilbageholdes, bør kunne modsætte sig en tilbagegivelse i konkrete, behørigt begrundede tilfælde. En sådan afgørelse bør dog kunne erstattes af en senere afgørelse truffet af retten i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse. Indebærer sidstnævnte retsafgørelse, at barnet skal gives tilbage, skal dette ske, uden at der må kræves nogen særlig procedure for anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelsen i den medlemsstat, hvor det fjernede eller tilbageholdte barn befinder sig.

[...]

(33) Denne forordning anerkender de grundlæggende rettigheder og respekterer principperne i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Den søger især at sikre fuld respekt for børns grundlæggende rettigheder som omhandlet i artikel 24 i nævnte charter.«

7 Forordningens artikel 2 med overskriften »Definitioner« har følgende ordlyd:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

(7) »forældreansvar«: alle de rettigheder og pligter vedrørende barnets person eller formue, som er tilkendt en fysisk eller juridisk person ved en retsafgørelse, eller som en sådan person har som følge af loven eller en gyldig aftale. Betegnelsen omfatter navnlig forældremyndighed og samværsret

[...]

9) »forældremyndighed«: navnlig rettigheder og pligter vedrørende omsorgen for et barns person og særlig retten til at bestemme, hvor barnet skal bo

[...]

11) »ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn«: et barns fjernelse eller tilbageholdelse:
a) når denne strider mod en forældremyndighed, som er tilkendt ved en retsafgørelse, eller som består som følge af loven eller en aftale, der er gyldig i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før fjernelser eller tilbageholdelsen, og
b) for så vidt denne forældremyndighed faktisk blev udøvet, i fællesskab eller alene, da fjernelser eller tilbageholdelsen fandt sted, eller ville være blevet udøvet, hvis ikke fjernelser eller tilbageholdelsen var sket. Forældremyndigheden anses for at blive udøvet i fællesskab, når en af indehaverne af forældreansvar ikke i henhold til en retsafgørelse eller som følge af loven kan bestemme, hvor barnet skal bo, uden samtykke fra en anden indehaver af forældreansvar.«

8 Forordning nr. 2201/2003 indeholder kapitel II, der har overskriften »Kompetence«, og som i afdeling 2 med overskriften »Forældreansvar« indeholder forordningens artikel 8-15.

9 Forordningens artikel 8, der har overskriften »Generel kompetence«, bestemmer:

»1. Kompetencen til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende forældreansvar over for et barn ligger hos retterne i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen anlægges.

2. Stk. 1 finder anvendelse med forbehold af artikel 9, 10 og 12.«

10 Forordningens artikel 10 med overskriften »Kompetence i sager om barnebortførelse« fastsætter:

»I tilfælde af ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn bevarer retterne i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, deres kompetence, indtil barnet har fået sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat, og

a) hver forældremyndighedsindehavende person, institution eller anden myndighed har affundet sig med fjernelser eller tilbageholdelsen, eller

b) barnet har boet i denne anden medlemsstat i et tidsrum af mindst ét år, efter at den forældremyndighedsindehavende person, institution eller anden myndighed har fået eller burde have fået kendskab til barnets opholdssted, og barnet er faldet til i sine nye omgivelser, forudsat at en af følgende betingelser er opfyldt:

- i) [D]er er ikke inden et år efter, at indehaveren af forældremyndigheden har fået eller burde have fået kendskab til barnets opholdssted, fremsat nogen anmodning om tilbagegivelse over for de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvortil barnet er fjernet, eller hvor det tilbageholdes.
 - ii) [I]ndehaveren af forældremyndigheden har trukket sin anmodning om tilbagegivelse tilbage, og der er ikke indgivet en ny anmodning inden for det tidsrum, der er omhandlet i nr. i).
 - iii) [E]n sag anlagt ved en ret i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, er afsluttet i henhold til artikel 11, stk. 7.
 - iv) [D]er er af en ret i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, truffet en afgørelse om forældremyndighed, som ikke indebærer tilbagegivelse af barnet.«
- 11 Artikel 11 i forordning nr. 2201/2003, som har overskriften »Tilbagegivelse af barnet«, bestemmer følgende i stk. 1-3:
- »1. Når en forældremyndighedsindehavende person, institution eller anden myndighed anmoder de kompetente myndigheder i en medlemsstat om at træffe afgørelse på grundlag af Haagerkonventionen af [1980] med henblik på at opnå tilbagegivelse af et barn, som ulovligt er blevet fjernet til eller ulovligt tilbageholdes i en anden medlemsstat end den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, finder stk. 2-8 anvendelse.
2. Når artikel 12 og 13 i Haagerkonventionen af 1980 finder anvendelse, sikres det, at barnet får mulighed for at blive hørt under sagen, medmindre dette forekommer uhensigtsmæssigt under hensyntagen til barnets alder eller modenhedsgrad.
3. En ret, til hvilken der er indgivet en anmodning om tilbagegivelse af et barn som omhandlet i stk. 1, fremmer sagen hurtigt under anvendelse af de hurtigste procedurer, der er til rådighed efter national lovgivning.
- Uden at dette berører første afsnit, træffer retten sin afgørelse senest seks uger efter, at anmodningen er indgivet, medmindre særlige omstændigheder gør dette umuligt.«
- 12 Forordningens artikel 12 med overskriften »Aftale om værneting« tildeler på visse betingelser den ret i en medlemsstat, der udøver sin kompetence til at træffe afgørelse om en begæring om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, kompetence til at træffe afgørelse om ethvert spørgsmål vedrørende forældreansvar.
- 13 Den nævnte forordnings artikel 15, der har overskriften »Henvi sning til en ret, der er bedre egnet til at behandle sagen«, fastsætter:
- »1. Undtagelsesvis kan en ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, hvis den finder, at en ret i en anden medlemsstat, som barnet har en særlig tilknytning til, er bedre egnet til at behandle sagen eller en specifik del af sagen, såfremt dette er til barnets bedste:
- a) udsætte behandlingen af sagen eller den specifikke del heraf og opfordre parterne til at anlægge sag ved retten i den pågældende anden medlemsstat i overensstemmelse med stk. 4, eller

b) anmode en ret i en anden medlemsstat om at erklære sig kompetent i overensstemmelse med stk. 5.

2. Stk. 1 finder anvendelse:

a) på anmodning af en af parterne

b) af rettens egen drift, eller

c) på anmodning af en ret i en anden medlemsstat, som barnet har en særlig tilknytning til, jf. stk. 3.

Henvisningen kan dog [kun] finde sted af rettens egen drift eller på anmodning af en ret i en anden medlemsstat, hvis i det mindste én af parterne er indforstået hermed.

3. Barnet anses for at have en særlig tilknytning til en medlemsstat som omhandlet i stk. 1:

a) hvis barnet har fået sit sædvanlige opholdssted i den pågældende medlemsstat, efter at sagen er anlagt ved den i stk. 1 omhandlede ret

b) hvis barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted i den pågældende medlemsstat

c) hvis barnet er statsborger i den pågældende medlemsstat

d) hvis en indehaver af forældreansvar har sit sædvanlige opholdssted i den pågældende medlemsstat, eller

e) hvis barnets formue befinder sig i den pågældende medlemsstat, og sagen vedrører foranstaltninger til beskyttelse af barnet i tilknytning til forvaltning eller bevarelse af denne formue eller disponering herover.

4. Den ret i den første medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, fastsætter et tidsrum, inden for hvilket der skal anlægges sag ved en ret i den anden medlemsstat i overensstemmelse med stk. 1.

Er sagen ikke anlagt inden udløbet af dette tidsrum, fortsætter den ret, ved hvilken sagen er anlagt, med at udøve sin kompetence i overensstemmelse med artikel 8-14.

5. Retten i den anden medlemsstat kan, hvis dette på grund af sagens særlige omstændigheder er til barnets bedste, erklære sig kompetent inden seks uger efter, at sagen er anlagt, eller anmodningen er modtaget i medfør af stk. 1, litra a) eller b). I så fald erklærer den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, sig inkompetent. Erklærer retten i den anden medlemsstat sig ikke kompetent, fortsætter den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, med at udøve sin kompetence i overensstemmelse med artikel 8-14.

6. Ved anvendelsen af denne artikel arbejder retterne sammen, enten direkte eller gennem de centralmyndigheder, der er udpeget i medfør af artikel 53.«

14 Forordningens artikel 20 med overskriften »Foreløbige, herunder sikrende, retsmidler« bestemmer:

»1. Denne forordning er ikke til hinder for, at retterne i en medlemsstat i hastetilfælde kan anvende de foreløbige, herunder sikrende, retsmidler, der er fastsat i denne medlemsstats lovgivning, over for personer eller aktiver i denne medlemsstat, selv om en ret i en anden medlemsstat i medfør af denne forordning har kompetence til at påkende sagens realitet.

2. Retsmidler, der er bragt i anvendelse i medfør af stk. 1, ophører med at gælde, når den ret i en medlemsstat, der i medfør af denne forordning har kompetence til at påkende sagens realitet, har truffet de foranstaltninger, den finder relevante.«

15 Forordningens artikel 60 er affattet således:

»Denne forordning har i forbindelserne mellem medlemsstaterne forrang for følgende konventioner, for så vidt disse vedrører spørgsmål, der er omfattet af denne forordning:

[...]

e) Haagerkonventionen af [1980].«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

16 TT, der er sagsøgeren i hovedsagen, og AK, som er sagsøgte i hovedsagen, er begge slovakiske statsborgere og forældre til V og M, der blev født uden for ægteskab i Slovakiet i 2012. I henhold til slovakisk ret har de fælles forældremyndighed.

17 I 2014 flyttede familien til Østrig, hvor børnene gik i vuggestue og derefter i børnehave. I 2017 blev børnene, idet de fortsat boede i Østrig, meldt ind i en skole i Slovakiet, hvorved de således dagligt rejste mellem deres bopæl i Østrig og deres nye skole. Børnene taler slovakisk med deres forældre og bedsteforældre og taler kun nogle få ord tysk.

18 TT og AK gik fra hinanden i starten af 2020. I juli 2020 tog AK, uden TT's samtykke, børnene med sig for at bo i Slovakiet.

19 I medfør af Haagerkonventionen af 1980 indgav TT i henhold til konventionens artikel 8, stk. 1, og artikel 8, stk. 3, litra f), en anmodning om tilbagegivelse af børnene, som blev indbragt for Okresný súd Bratislava I (kredsdomstolen i Bratislava I, Slovakiet).

20 Sideløbende anmodede TT Bezirksgericht Bruck an der Leitha (distriktsdomstolen i Bruck an der Leitha, Østrig) om principal tildeling af den fulde forældremyndighed over de to børn. Han gjorde i det væsentlige gældende, at AK ved ulovligt at fjerne de sidstnævnte fra Østrig til Slovakiet havde bragt deres trivsel i fare og forhindret dem i at have et forhold til deres far.

21 AK anfægtede den sidstnævnte anmodning og gjorde gældende, at den domstol, som anmodningen var blevet rettet til, ikke havde international kompetence, idet børnene altid havde haft deres sædvanlige opholdssted i Slovakiet, og idet de ikke var socialt integrerede på det sted, hvor familieboepælen var beliggende i Østrig.

- 22 Ved afgørelse af 4. januar 2021 gav den nævnte domstol ikke TT medhold i hans anmodning, idet den tog den af AK fremsatte indsigelse om manglende international kompetence til følge.
- 23 TT iværksatte appel ved Landesgericht Korneuburg (den regionale domstol i Korneuburg, Østrig), som ved afgørelse af 23. februar 2021 omgjorde afgørelsen i første instans og forkastede den indsigelse om manglende international kompetence, som moderen havde fremsat. Efter iværksættelse af en ekstraordinær revisionsappel blev denne afgørelse stadfæstet ved kendelse fra Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) af 23. juni 2021.
- 24 Den 23. september 2021 indgav AK en anmodning til Bezirksgericht Bruck an der Leitha (distriktsdomstolen i Bruck an der Leitha) om, at denne domstol skulle anmode en ret i Den Slovakiske Republik om at erklære sig kompetent med hensyn til forældremyndigheden over børnene i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 15, stk. 1, litra b), artikel 15, stk. 2, litra a), og artikel 15, stk. 5, i forordning nr. 2201/2003. I denne henseende gjorde AK gældende, at der ud over den tilbagegivelsessag, som TT havde anlagt ved Okresný súd Bratislava I (kredsdomstolen i Bratislava I) i henhold til Haagerkonventionen af 1980, for det første verserede flere sager ved Okresný súd Bratislava V (kredsdomstolen i Bratislava V, Slovakiet), som var blevet anlagt af hver af disse to forældre, og at disse slovakiske domstole – henset til de talrige beviser, der således var blevet optaget – for det andet var bedre egnede til at påkende spørgsmålet om forældreansvar over for de to børn.
- 25 TT modsatte sig den nævnte anmodning, idet han i det væsentlige gjorde gældende, at den i artikel 15 i forordning nr. 2201/2003 fastsatte kompetence ikke kan overføres i de tilfælde, hvor der ved den anden medlemsstats domstole, der skal udøve deres kompetence, verserer en tilbagegivelsessag i henhold til Haagerkonventionen af 1980, hvortil forordningens artikel 11 henviser.
- 26 Bezirksgericht Bruck an der Leitha (distriktsdomstolen i Bruck an der Leitha) tog AK's anmodning til følge. Den nævnte domstol skønnede, at Okresný súd Bratislava V (kredsdomstolen i Bratislava V), der allerede havde truffet flere afgørelser om TT's ret til samvær med børnene, var bedre egnet til at behandle sagen om forældreansvar over for og samværsret med de to børn, der siden juli 2020 havde været bosiddende i Slovakiet sammen med deres mor og ikke var socialt integrerede i Østrig. Desuden ville afviklingen af sagen ved en østrigsk ret blive besværliggjort af nødvendigheden af at sørge for en autoriseret tolk til samtlige samtaler og tilsyn i forbindelse med de østrigske børne- og ungdomsorganers undersøgelser og til de udpegede sagkyndige i børnepsykologi.
- 27 TT har iværksat appel til prøvelse af den nævnte afgørelse ved Landesgericht Korneuburg (den regionale domstol i Korneuburg).
- 28 Den forelæggende ret har for det første anført, at Domstolen endnu ikke har taget stilling til spørgsmålet om forholdet mellem artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 og forordningens artikel 10. I denne henseende ønsker den nævnte ret oplyst, om en ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældremyndigheden over et barn, i medfør af forordningens artikel 15, stk. 1, litra b), kan overføre denne kompetence til en ret i den medlemsstat, hvor barnet i mellemtiden har etableret sit sædvanlige opholdssted efter en ulovlig fjernelse. For det tilfælde, at Domstolen besvarer dette spørgsmål bekræftende, ønsker den forelæggende ret for det andet oplyst, om de betingelser, som er fastsat i artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, er udtømmende, eller om der, henset til de særlige forhold omkring den ulovlige fjernelse, kan tages hensyn til andre omstændigheder.

29 På denne baggrund har Landesgericht Korneuburg (den regionale domstol i Korneuburg) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 15 i [forordning nr. 2201/2003] fortolkes således, at anmodningen fra [en ret i] en medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, hvis den finder, at en ret i en anden medlemsstat, som barnet har en særlig tilknytning til, er bedre egnet til at behandle sagen eller en specifik del af sagen, om at erklære sig kompetent, også kan tages til følge, hvis den anden medlemsstat er en medlemsstat, som barnet har sædvanligt opholdssted i efter ulovligt at være blevet [fjernet] dertil?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

Skal artikel 15 i [forordning nr. 2201/2003] fortolkes således, at de i denne bestemmelse nævnte kriterier for overførsel af kompetencen er endeligt reguleret, uden at der kræves yderligere kriterier med hensyn til en sag anlagt i henhold til artikel [8, stk. 1, og artikel 8, stk. 3, litra f,] i Haagerkonventionen af [1980]?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

30 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 15 i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar i henhold til denne forordnings artikel 10, kan anmode om den i forordningens artikel 15, stk. 1, litra b), fastsatte henvisning af sagen til en ret i den medlemsstat, hvortil barnet ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.

31 Indledningsvis bemærkes, at dette spørgsmål hviler på den dobbelte forudsætning, at AK's fjernelse af børnene fra Østrig til Slovakiet, for så vidt som den fandt sted uden TT's samtykke, for det første udgør en »ulovlig fjernelse« som omhandlet i artikel 2, nr. 11), litra a), i forordning nr. 2201/2003, og at den forelæggende ret i sin egenskab af ret i den medlemsstat, på hvis område børnene havde deres sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse, for det andet har kompetence til at påkende realiteten i sager vedrørende forældreansvar over for disse børn i henhold til forordningens artikel 10.

32 Efter denne præcisering skal det bemærkes, at forordning nr. 2201/2003 i afdeling 2 i forordningens kapitel II fastsætter kompetenceregler i sager vedrørende forældreansvar, navnlig vedrørende forældremyndighed.

33 Således som det fremgår af 12. betragtning til den nævnte forordning, er disse kompetenceregler blevet udformet med det formål for øje at sikre barnets bedste, og med henblik herpå gives der herved forrang til kriteriet om nærhed. Forordningens artikel 8, stk. 1, gengiver dette formål ved at fastsætte en generel kompetenceregulering til fordel for retterne i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen anlægges. På grund af deres geografiske nærhed har disse retter nemlig ofte lettest ved at bedømme, hvad der er bedst for barnet (jf. i denne retning dom af 27.4.2023, CM (Samværsret for et barn, der er flyttet), C-372/22, EU:C:2023:364, præmis 21 og 22 samt den deri nævnte retspraksis).

- 34 I henhold til artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 2201/2003 finder kompetencereglen i stk. 1 i nævnte artikel 8 imidlertid anvendelse med forbehold af bl.a. forordningens artikel 10.
- 35 I medfør af nævnte artikel 10 er kompetencen i sager vedrørende forældreansvar som hovedregel tillagt retterne i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse.
- 36 Den nævnte bestemmelse gennemfører et af formålene med forordning nr. 2201/2003, hvorved det tilsigtes at afskrække fra ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af børn mellem medlemsstaterne (jf. i denne retning dom af 23.12.2009, *Detiček*, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, præmis 49). Den har således til formål at neutralisere den virkning, som anvendelsen af den i forordningens artikel 8, stk. 1, fastsatte generelle kompetenceregler ville medføre i tilfælde af en ulovlig fjernelse af det pågældende barn, dvs. overførslen af kompetence til den medlemsstat, hvor barnet måtte have fået et nyt sædvanligt opholdssted efter den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse. Da denne overførsel af kompetence risikerer at give ophavsmanden til den ulovlige handling en processuel fordel, bestemmer forordningens artikel 10 således, at retterne i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, principielt bevarer kompetencen til at påkende realiteten i den pågældende sag (jf. i denne retning dom af 1.7.2010, *Povse*, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, præmis 41 og 44, og af 24.3.2021, *MCP*, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, præmis 45).
- 37 Artikel 15, stk. 1, litra b), i forordning nr. 2201/2003 fastsætter muligheden for, at en ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar, undtagelsesvis kan anmode om henvisning af denne sag eller en specifik del heraf til en ret i en anden medlemsstat, som barnet har en særlig tilknytning til, hvis sidstnævnte ret er bedre egnet til at behandle sagen, og såfremt dette er til barnets bedste.
- 38 Med henblik på at besvare det første præjudicielle spørgsmål skal det derfor afgøres, om den undtagelsesvis mulighed for at anmode om en henvisning, som således er indrømmet i artikel 15, stk. 1, litra b), i forordning nr. 2201/2003, kan anvendes, når retten i en medlemsstat har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar i medfør af denne forordnings artikel 10, og når den ret, som denne sag ville blive henvist til, henhører under den medlemsstat, hvortil det pågældende barn ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.
- 39 I denne henseende skal det bemærkes, at det af fast retspraksis fremgår, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men ligeledes til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. i denne retning dom af 1.10.2014, *E.*, C-436/13, EU:C:2014:2246, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 Hvad for det første angår ordlyden af artikel 15 i forordning nr. 2201/2003 og den sammenhæng, hvori denne artikel indgår, skal det for det første bemærkes, at artiklen supplerer de kompetenceregler, der er fastsat i forordningens artikel 8-14, med en samarbejdsordning, som gør det muligt for en ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagen i medfør af en af disse kompetenceregler, undtagelsesvis at henvise sagen til en ret i en anden medlemsstat (jf. i denne retning dom af 19.11.2015, *P.*, C-455/15 PPU, EU:C:2015:763, præmis 44).

- 41 For det andet bliver fremgangsmåden for en sådan henvisning præciseret i stk. 2-6 i nævnte artikel 15 i forordning nr. 2201/2003. I henhold til stk. 5 fortsætter den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, således med at udøve sin kompetence i overensstemmelse med forordningens artikel 8-14 i det tilfælde, hvor retterne i den anden medlemsstat ikke har erklæret sig kompetente inden seks uger efter, at sagen er anlagt.
- 42 Herved har Den Europæiske Unions lovgiver – således som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 59 i forslaget til afgørelse – selv fastsat, at muligheden for at anmode om den henvisning, der er fastsat i artikel 15, stk. 1, litra b), i forordning nr. 2201/2003, kan anvendes af en ret i en medlemsstat, der har kompetence i henhold til denne forordnings artikel 10 (jf. analogt dom af 27.4.2023, CM (Samværsret for et barn, der er flyttet), C-372/22, EU:C:2023:364, præmis 38).
- 43 For det tredje fremgår det heller ikke af ordlyden af artikel 15 i forordning nr. 2201/2003 eller af den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår, at en ret i en medlemsstat, der i medfør af forordningens artikel 10 har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar, skal afstå fra at påberåbe sig muligheden for at anmode om den i forordningens artikel 15, stk. 1, litra b), fastsatte henvisning, når den ret, som i givet fald skal udøve sin kompetence, henhører under den medlemsstat, hvortil det pågældende barn ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.
- 44 Det skal tværtimod bemærkes, at når den ret, der har kompetence til at påkende realiteten i en tvist vedrørende forældreansvar, udleder denne kompetence af artikel 10 i forordning nr. 2201/2003, vil den ret i en anden medlemsstat, der kan anses for at være bedre egnet til at påkende denne tvist som omhandlet i forordningens artikel 15, som hovedregel være en ret i den medlemsstat, hvortil barnet ulovligt er blevet fjernet. Såfremt det blev udelukket, at nævnte artikel 15 finder anvendelse på en situation som den, der er omhandlet i denne doms foregående præmis, ville den mulighed, som en ret, der har kompetence til at påkende sagens realitet i henhold til forordningens artikel 10, er indrømmet i medfør af forordningens artikel 15, stk. 1, litra b), for at anmode om en henvisning af sagen til en ret i en anden medlemsstat, som er bedre egnet til at behandle sagen, følgelig miste en stor del af sin effektive virkning.
- 45 Hvad for det andet angår de med forordning nr. 2201/2003 forfulgte formål skal det bemærkes, at de kompetenceregler, der fastsættes i forordningen, er udformet under hensyntagen til barnets bedste, som skal komme i første række (jf. i denne retning dom af 12.11.2014, L, C-656/13, EU:C:2014:2364, præmis 48, og af 1.8.2022, MPA (Sædvanligt opholdssted – tredjeland), C-501/20, EU:C:2022:619, præmis 71 og den deri nævnte retspraksis). I øvrigt, og således som det fremgår af 33. betragtning til den nævnte forordning, anerkender forordningen de grundlæggende rettigheder og respekterer principperne i chartret om grundlæggende rettigheder, idet den navnlig søger at sikre fuld respekt for børns grundlæggende rettigheder som omhandlet i chartrets artikel 24.
- 46 Desuden fremgår det af Domstolens praksis, at det i artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 fastsatte krav om, at henvisningen af en sag til en ret i en anden medlemsstat skal tjene barnets bedste, er et udtryk for det vejledende princip, som EU-lovgiver har rettet sig efter under udformningen af denne forordning, og som skal strukturere gennemførelsen af forordningen i de af denne omfattede sager vedrørende forældreansvar (jf. i denne retning dom af 27.10.2016, D., C-428/15, EU:C:2016:819, præmis 43 og 63).

- 47 Dette krav indebærer nødvendigvis, at der skal tages hensyn til den i artikel 24, stk. 3, i chartret om grundlæggende rettigheder fastsatte grundlæggende ret for barnet til regelmæssigt at have personlig forbindelse og direkte kontakt med begge sine forældre (jf. i denne retning dom af 23.12.2009, *Detiček*, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, præmis 56).
- 48 Det er korrekt, at den ulovlige fjernelse af et barn som følge af en beslutning, som er truffet ensidigt af den ene af dets forældre, oftest fratager barnet muligheden for regelmæssigt at have personlig forbindelse og direkte kontakt med den anden forælder (jf. i denne retning dom af 1.7.2010, *Povse*, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, præmis 64 og den deri nævnte retspraksis).
- 49 Denne omstændighed indebærer imidlertid ikke, at den ret, der har kompetence i henhold til artikel 10 i forordning nr. 2201/2003, ikke kan formå, henset til barnets bedste, at tilbagevise den stærke formodning for bevarelse af sin egen kompetence, som følger af forordningen (jf. i denne retning dom af 27.10.2016, *D.*, C-428/15, EU:C:2016:819, præmis 49), og at den systematisk skal afstå fra at gøre brug af muligheden for at anmode om den i forordningens artikel 15, stk. 1, litra b), fastsatte henvisning, når den ret, som den påtænker at foretage en sådan henvisning til, henhører under den medlemsstat, hvortil det pågældende barn ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.
- 50 Den nævnte omstændighed indebærer derimod, at den ret, der har kompetence til at påkende sagens realitet i henhold til artikel 10 i forordning nr. 2201/2003, i lyset af de konkrete omstændigheder i sagen skal sikre sig, at den påtænkte henvisning ikke risikerer at have en skadelig virkning på det berørte barns følelsesmæssige, familiemæssige og sociale forhold eller på dets materielle situation (jf. i denne retning dom af 27.10.2016, *D.*, C-428/15, EU:C:2016:819, præmis 58 og 59), og at den med barnets bedste for øje foretager en afbalanceret og rimelig vurdering af alle de interesser, der er på spil, på grundlag af objektive betragtninger vedrørende barnet selv og dets sociale omgivelser (jf. i denne retning dom af 23.12.2009, *Detiček*, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, præmis 60). Såfremt den nævnte ret når frem til den konklusion, at en henvisning af sagen til en ret i en anden medlemsstat er i strid med barnets bedste, skal en sådan henvisning således udelukkes.
- 51 Det er derfor ikke i strid med de formål, der forfølges med forordning nr. 2201/2003, at en ret, der har kompetence i sager vedrørende forældreansvar på grundlag af denne forordnings artikel 10, undtagelsesvis og efter på en afbalanceret og rimelig måde at have taget behørigt hensyn til barnets bedste kan anmode om, at den sag, der er indbragt for den, henvises til en ret i den medlemsstat, hvortil det pågældende barn ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.
- 52 For det tredje og sidste er det i denne henseende uden betydning, at den ret, som det påtænkes at foretage en sådan henvisning til, har vedtaget hastende foreløbige retsmidler vedrørende dette barns fars samværsret på grundlag af artikel 20 i forordning nr. 2201/2003, således som parterne i hovedsagen har gjort gældende i retsmødet for Domstolen vedrørende de afgørelser, der er blevet truffet af *Okresný súd Bratislava V* (kredsdomstolen i Bratislava V).
- 53 Det skal nemlig bemærkes, at nævnte artikel 20 ikke kan anses for en bestemmelse, der tillægger kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar (jf. i denne retning dom af 15.7.2010, *Purrucker*, C-256/09, EU:C:2010:437, præmis 61 og 62, og af 9.11.2010, *Purrucker*, C-296/10, EU:C:2010:665, præmis 69 og 70).

- 54 Selv om det antages, at de af Okresný súd Bratislava V (kredsdomstolen i Bratislava V) truffne afgørelser er blevet vedtaget på grundlag af artikel 20 i forordning nr. 2201/2003, forholder det sig følgelig ikke desto mindre således, at denne situation adskiller sig fra den, der gav anledning til dom af 4. oktober 2018, IQ (C-478/17, EU:C:2018:812). I den sag, der lå til grund for den nævnte dom, havde begge retter i de to omhandlede medlemsstater nemlig kompetence til at påkende realiteten i sager vedrørende forældreansvar på grundlag af henholdsvis artikel 8, stk. 1, og artikel 12 i forordning nr. 2201/2003, hvilket førte Domstolen til at udelukke muligheden for mellem disse retter at anvende beføjelsen til at anmode om den henvisning, der er indført ved forordningens artikel 15.
- 55 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 15 i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar i henhold til denne forordnings artikel 10, undtagelsesvis kan anmode om den i forordningens artikel 15, stk. 1, litra b), fastsatte henvisning af denne sag til en ret i den medlemsstat, hvortil barnet ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.

Det andet spørgsmål

- 56 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at muligheden for, at den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar, kan anmode om, at sagen henvises til en ret i en anden medlemsstat, kun er underlagt de betingelser, der udtrykkeligt er fastsat i denne bestemmelse, eller om den førstnævnte ret ligeledes skal tage hensyn til andre omstændigheder, såsom at der foreligger en procedure om tilbagegivelse af barnet, der er indledt i henhold til artikel 8, stk. 1, og artikel 8, stk. 3, litra f), i Haagerkonventionen af 1980, og som endnu ikke har været genstand for nogen endelig afgørelse.
- 57 Således som det fremgår af ordlyden af artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, kan en ret i en medlemsstat kun anmode en ret i en anden medlemsstat om at erklære sig kompetent, såfremt de tre kumulative betingelser, som er opregnet på udtømmende vis i denne bestemmelse, er opfyldt, dvs. at der foreligger »en særlig tilknytning« mellem barnet og en anden medlemsstat, at den ret, der har kompetence til at påkende sagens realitet, finder, at en ret i denne anden medlemsstat er »bedre egnet« til at behandle sagen, og at henvisningen er til det pågældende barns bedste i den forstand, at den ikke risikerer at have en skadelig indvirkning på sidstnævntes situation (jf. i denne retning dom af 27.10.2016, D., C-428/15, EU:C:2016:819, præmis 50, 56 og 58, samt kendelse af 10.7.2019, EP (Forældreansvar og den ret, der er bedre egnet), C-530/18, EU:C:2019:583, præmis 31).
- 58 Hvad angår en eventuel hensyntagen i denne forbindelse til en anmodning om tilbagegivelse, der er støttet på bestemmelserne i Haagerkonventionen af 1980, skal det bemærkes, at selv om disse bestemmelser i overensstemmelse med artikel 60 i forordning nr. 2201/2003 ikke har forrang for forordningens bestemmelser i forbindelserne mellem medlemsstaterne med hensyn til spørgsmål, der er omfattet af denne forordning, har de en tæt forbindelse til forordningens bestemmelser, således at de kan have betydning for indholdet, rækkevidden og den effektive virkning af de sidstnævnte bestemmelser (jf. i denne retning udtalelse 1/13 (Tredjestaters tiltrædelse af Haagerkonventionen) af 14.10.2014, EU:C:2014:2303, præmis 85 og 87, samt dom af 16.2.2023, Rzecznik Praw Dziecka m.fl. (Udsættelse af en afgørelse om tilbagegivelse), C-638/22 PPU, EU:C:2023:103, præmis 63).

- 59 Det følger af det ovenstående, at den omstændighed, at der foreligger en anmodning om tilbagegivelse, der er støttet på Haagerkonventionen af 1980, og som ikke har været genstand for nogen endelig afgørelse i den medlemsstat, hvortil det pågældende barn ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre, ikke som sådan kan være til hinder for, at der gøres brug af muligheden for at anmode om den i artikel 15, stk. 1, litra b), i forordning nr. 2201/2003 fastsatte henvisning. Denne omstændighed skal imidlertid tages i betragtning af den kompetente ret med henblik på at afgøre, om de tre i denne bestemmelse fastsatte betingelser for at henvise sagen til en ret i den anden medlemsstat er opfyldt.
- 60 Hvad angår den konkrete hensyntagen til en sådan omstændighed i forbindelse med den vurdering af disse tre betingelser, som skal foretages af den ret, der har kompetence til at påkende sagens realitet, skal følgende præciseres.
- 61 Hvad for det første angår betingelsen om, at barnet skal have »en særlig tilknytning« til den medlemsstat, hvorunder den ret, som det påtænkes at foretage henvisningen til, henhører, skal det bemærkes, at artikel 15, stk. 3, i forordning nr. 2201/2003 i litra a)-e) på udtømmende vis fastsætter fem alternative kriterier, der gør det muligt at anse denne betingelse for opfyldt (jf. i denne retning kendelse af 10.7.2019, EP (Forældreansvar og den ret, der er bedre egnet), C-530/18, EU:C:2019:583, præmis 27 og 28 og den deri nævnte retspraksis). Disse kriterier omfatter det kriterium, der er fastsat i den nævnte bestemmelses litra c), og hvorefter barnet er statsborger i den pågældende medlemsstat.
- 62 I det foreliggende tilfælde fremgår det af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at de i hovedsagen omhandlede børn er slovakiske statsborgere, således at de i overensstemmelse med artikel 15, stk. 3, litra c), i forordning nr. 2201/2003 skal anses for at have en særlig tilknytning til Slovakiet i henhold til forordningens artikel 15, stk. 1, uanset om deres far har indledt en sag om tilbagegivelse på grundlag af Haagerkonventionen af 1980.
- 63 Hvad for det andet angår betingelsen om, at den ret, som det påtænkes at foretage henvisningen til, skal være »bedre egnet« til at behandle sagen, skal det for det første bemærkes, at en ret, der påtænker at foretage en sådan henvisning, skal sikre sig, at henvisningen kan tilføre en reel og konkret merværdi for vedtagelsen af en afgørelse vedrørende barnet i forhold til, om sagen forbliver hos den nævnte ret. I denne forbindelse kan denne ret bl.a. tage hensyn til den anden medlemsstats procesregler såsom dem, der finder anvendelse på indsamlingen af de beviser, som er nødvendige for behandlingen af sagen. I forbindelse med en sådan vurdering skal den kompetente ret derimod ikke tage hensyn til denne anden medlemsstats materielle ret, som sidstnævnte medlemsstats retsinstant eventuelt skal anvende, i det tilfælde, hvor sagen bliver henvist dertil. En sådan hensyntagen ville nemlig være i strid med det princip om gensidig tillid mellem medlemsstaterne og det princip om gensidig anerkendelse af retsafgørelser, hvorpå forordning nr. 2201/2003 er baseret (jf. i denne retning dom af 27.10.2016, D., C-428/15, EU:C:2016:819, præmis 57 og 61).
- 64 For det andet bemærkes, at når den henvisning, som er fastsat i artikel 15, stk. 1, litra b), i forordning nr. 2201/2003, åbenbart risikerer at fratage den forælder, der anmoder om tilbagegivelse af barnet, muligheden for effektivt at gøre sine argumenter gældende for den ret, som det påtænkes at foretage denne henvisning til, er denne risiko til hinder for, at det fastslås, at denne ret er »bedre egnet« til at behandle sagen i denne bestemmelses forstand.

- 65 I det foreliggende tilfælde er der intet i sagsakterne for Domstolen, som synes at antyde, at TT i tilfælde af en henvisning til Okresný súd Bratislava V (kredsdomstolen i Bratislava V) ville blive frataget muligheden for effektivt at gøre sine argumenter gældende, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.
- 66 For det tredje kan henvisningen, således som generaladvokaten har anført i punkt 80 i forslaget til afgørelse, give en reel og konkret merværdi for vedtagelsen af en afgørelse vedrørende barnet, når den ret, som det påtænkes at foretage henvisningen til, efter anmodning fra parterne i hovedsagen og i henhold til de gældende processuelle regler har truffet en række foreløbige hasteforanstaltninger støttet på bl.a. artikel 20 i forordning nr. 2201/2003. Således som det er blevet anført i denne doms præmis 53, tillægger sidstnævnte bestemmelse ganske vist ikke kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at den nævnte ret i lyset af de oplysninger, som de berørte således har bragt til dens kundskab, er bedre i stand til at forstå alle de faktiske omstændigheder vedrørende det berørte barns liv og behov og til under hensyntagen til kriteriet om nærhed at træffe de afgørelser, som er passende for barnet.
- 67 For det fjerde forholder det sig således, at når en anmodning om tilbagegivelse, der er støttet på bestemmelserne i Haagerkonventionen af 1980, er blevet indgivet til de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvortil det pågældende barn ulovligt er blevet fjernet, kan ingen ret i denne medlemsstat anses for at være »bedre egnet« til at behandle sagen som omhandlet i artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, før den frist på seks uger, der er fastsat i konventionens artikel 11 og forordningens artikel 11, er udløbet. Desuden kan retterne i den nævnte medlemsstats væsentlige forsinkelse med at træffe afgørelse om denne anmodning om tilbagegivelse udgøre et forhold, der taler imod, at det fastslås, at disse retter er bedre egnet til at påkende realiteten i en sag om forældremyndigheden.
- 68 Således som det fremgår af den nævnte konventions artikel 16, kan retterne i den kontraherende stat, til hvis område et barn er blevet bortført, nemlig efter at de har fået meddelelse om, at der foreligger en ulovlig bortførelse, ikke træffe afgørelse i en sag om forældremyndigheden, før det bl.a. er bestemt, at barnet ikke skal gives tilbage. Det tilkommer derfor den forelæggende ret at tage særligt hensyn til dette forhold under sin undersøgelse af den anden betingelse, som er fastsat i artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003.
- 69 For det tredje gør det samme sig gældende for så vidt angår vurderingen af betingelsen om barnets bedste, som, henset til artikel 16 i Haagerkonventionen af 1980, ikke kan se bort fra, at det midlertidigt er umuligt for retterne i den medlemsstat, hvortil barnet ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre, at træffe en afgørelse om realiteten i en sag om forældremyndigheden, der er i overensstemmelse med denne interesse, inden den ret i denne medlemsstat, for hvilken anmodningen om tilbagegivelse af barnet er blevet indbragt, i det mindste har truffet afgørelse om tilbagegivelsen.
- 70 Henset til ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 15, stk. 1, i direktiv 2201/2003 skal fortolkes således, at muligheden for, at den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar, kan anmode om, at sagen henvises til en ret i en anden medlemsstat, kun er underlagt de betingelser, der udtrykkeligt er fastsat i denne bestemmelse. I forbindelse med undersøgelsen af betingelserne vedrørende dels den omstændighed, at der i sidstnævnte medlemsstat skal findes en ret, som er bedre egnet til at behandle sagen, dels barnets bedste skal retten i den første medlemsstat tage hensyn til, at der foreligger en procedure om tilbagegivelse af barnet, der er indledt i henhold til

artikel 8, stk. 1, og artikel 8, stk. 3, litra f), i Haagerkonventionen af 1980, og som endnu ikke har været genstand for nogen endelig afgørelse i den medlemsstat, hvortil barnet ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.

Sagsomkostninger

- 71 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 15 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000**

skal fortolkes således, at

den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar i henhold til denne forordnings artikel 10, undtagelsesvis kan anmode om den i forordningens artikel 15, stk. 1, litra b), fastsatte henvisning af denne sag til en ret i den medlemsstat, hvortil barnet ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.

- 2) **Artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003**

skal fortolkes således, at

muligheden for, at den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende realiteten i en sag vedrørende forældreansvar, kan anmode om, at sagen henvises til en ret i en anden medlemsstat, kun er underlagt de betingelser, der udtrykkeligt er fastsat i denne bestemmelse. I forbindelse med undersøgelsen af betingelserne vedrørende dels den omstændighed, at der i sidstnævnte medlemsstat skal findes en ret, som er bedre egnet til at behandle sagen, dels barnets bedste skal retten i den første medlemsstat tage hensyn til, at der foreligger en procedure om tilbagegivelse af barnet, der er indledt i henhold til artikel 8, stk. 1, og artikel 8, stk. 3, litra f), i konventionen om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser, indgået i Haag den 25. oktober 1980, og som endnu ikke har været genstand for nogen endelig afgørelse i den medlemsstat, hvortil barnet ulovligt er blevet fjernet af en af sine forældre.

Underskrifter